FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT MARCO DARMON
fremsat den 10. marts 1987 *

Høje Domstol.

I — 1. Formuleringen af det af cour d'appel de Paris forelagte spørgsmål kræver et par indledende bemærkninger.

2. Inden for rammerne af en sag, der er forelagt i medfør af EØF-Traktatens artikel 177, tilkommer det ikke Domstolen at udtale sig om, hvorvidt de af den forelæggende ret nævnte nationale retsregler er forenelige med fællesskabsretten. Den franske rets præjudicielle spørgsmål må derfor gennemgås med henblik på en fortolkning af de relevante fællesskabsregler, således at retten sættes i stand til selv at bedømme, om de nationale forskrifter er forenelige med fællesskabsretten [1].

3. Det skal her afgøres, om de af cour d'appel nævnte bestemmelser i EØF-Traktatens artikel 30 og artikel 85 er til hinder for, at en stat forudfastsætter størrelsen af visse elementer i detailsalgsprisen for okse- og kalvekød.

4. For at forsyne den nationale ret med alle fortolkningsbidrag, som vedrører fællesskabsretten, er det nødvendigt at omformulere det forelagte spørgsmål til at vedrøre en fortolkning af grænser, som på dette område gælder efter forordning nr. 805/68 om den fælles markedsordning for oksekød. Domstolen har allerede fastslået, at:

»Vurderingen af, om nationale priskontrolforanstaltninger er retmæssige, [må] ske i lyset af den markedsordning, der er tale om.« [2]

5. Det skal således afgøres, om ovennævnte fællesskabsregler indeholder et forbud mod, at de nationale myndigheder pålægger detailhandlerne at overholde en maksimumpris for salg i detailleddet af oksekød, som beregnes på grundlag af købsprisen i engrosleddet forhøjet med et forudfastsat beløb i transportomkostninger til detailhandleren, en fast fortjenstmargen og visse nærmere angivne afgifter.

II — 6. Først og fremmest drejer det sig nu om på dette område at bestemme rækkevidden af EØF-Traktatens artikel 85, som skal gennemføre det i artikel 3, litra f), nævnte formål. Her må det bemærkes, at der, som Domstolen har fastslået i Cullet-dommen, ikke på grundlag af disse bestemmelser vil kunne tages stilling til en ordning som den her omhandlede, der

»ikke [har] til formål at pålægge leverandører og detailhandlere at indgå aftaler eller udvise andre former for adfærd, jfr. Traktatens artikel 85, stk. 1«,

men tværtimod

»overlader det... til de offentlige myndigheder at fastsætte priserne«. [3]

* Oversat fra fransk.

1 — Dom i de forenede sager 95 og 96/79, Kefer og Delmelle, Sml. 1980, s. 103, præmis 5.

2 — Dom i de forenede sager 16 til 20/79, Danis, Sml. 1979, s. 3327, præmis 8.

3 — Dom i sag 231/83, Sml. 1985, s. 305, præmis 17.

III — 7. De nationale myndigheders indgreb i detailleddet, for så vidt angår prisen for produkter omfattet af en fælles markedsordning, kan derimod hindre den normale afsætning af disse produkter, såfremt visse betingelser er opfyldt, hvilket det tilkommer den nationale ret at afgøre, og kan derfor undergrave *dels* den frie bevægelighed for produkterne, som er sikret i henhold til EØF-Traktatens artikel 30 og artikel 22 i forordning nr. 805/68, *dels* selve formålet med og gennemførelsen af den fælles markedsordning for oksekød.

8. Domstolen har fastlagt de begrænsninger, der i denne henseende gælder for medlemsstaterne. Fastsættelsen af en øvre grænse for den fortjenstmargen, som en detailhandler kan beregne sig af sin salgspris, kan principielt bringe ovennævnte fællesskabsregler i fare,

»når de pågældende indkøbspriser ikke tager tilstrækkeligt hensyn til de salgs- og indførselsomkostninger, som detailhandleren faktisk har afholdt såvel ved indkøbet som ved salget til forbrugerne, eller når selve fortjenstmargenen er fastsat på et niveau, som, når henses til beregningen af indkøbspriserne, ikke kan sikre detailhandleren en rimelig aflønning for hans indsats.« [4]

9. Det skal her først og fremmest undersøges, om den omtvistede ordning, hvorefter detailhandlerne skal overholde en fast fortjenstmargen, indebærer, at de omhandlede produkters indkøbspris inkluderer de faktisk afholdte transportomkostninger — hvad enten der er tale om almindelige indenlandske leveringsomkostninger eller importomkostninger — eller at de derimod indgår i den maksimale fortjenstmargen med et forudfastsat beløb.

IV — 10. For så vidt angår importomkostningerne, har Domstolen i Roelstraete-dommen af 5. juni 1985 udtalt, at såfremt den maksimale fortjenstmargen

»er fastsat således, at den omfatter de omkostninger, detailhandleren eventuelt har afholdt i forbindelse med indførslen« [5],

kan den nationale priskontrolordning udgøre en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ indførselsrestriktion, der er omfattet af forbuddet efter EØF-Traktatens artikel 30.

11. Det gælder navnlig, når en fast fortjenstmargen finder anvendelse, uanset hvor varerne er købt — på hjemmemarkedet eller i en anden medlemsstat. I modsætning til de detailhandlere, som foretager deres indkøb hos en grossist på hjemmemarkedet, herunder indkøb af kød indført fra en anden medlemsstat, må den detailhandler, der importerer sine varer direkte fra en anden medlemsstat i en tilsvarende situation, se sin nettofortjeneste reduceret med importomkostningerne, hvilket i sidste ende vil afholde ham fra sådanne transaktioner [6].

12. Såfremt omkostningerne ved indkøb på hjemmemarkedet inkluderes i fortjenstmargenen, er der ligeledes »en — i hvert fald potentiel — risiko for, at det kan påvirke« den ved forordning nr. 805/68 indførte prisordning, for så vidt omkostningerne kan

»variere, navnlig i forhold til afstanden mellem indkøbsstederne og den enkelte detailhandlers forretningssted.«

4 — Dom i de ovennævnte forenede sager 95 og 96/79, præmis 10.

5 — Dom i sag 116/84, Sml. 1985, s. 1713, præmis 21.

6 — Dom i ovennævnte sag 116/84, præmisserne 21 og 22.

Sagt med andre ord kan det forhold, at disse omkostninger inkluderes i fortjenstmargenen, bevirke, at den reduceres så meget, at det påvirker distributionen af varerne »i de områder, der ligger fjernest fra« leverandørerne [7].

13. I den foreliggende sag indgår transportomkostningerne ganske vist med et konkret beløb. Dette forhold er imidlertid ikke i sig selv tilstrækkeligt til at sikre, at ordningen er i overensstemmelse med fællesskabsretten, når beregningen som her hviler på en *forudfastsat* opgørelse. Det fremgår imidlertid af sagen, at det fastsatte beløb kun skal dække de omkostninger, detailhandleren har haft udelukkende ved indkøb på hjemmemarkedet. Mere generelt er beløbet betydelig lavere end de omkostninger, som slagtermestrene normalt må afholde. Forskellen mellem den faktiske og den ansatte værdi af transportomkostningerne indgår således i virkeligheden i den faste maksimale fortjenstmargen.

14. Set ud fra dette synspunkt må en ordning af den her beskrevne art således være i strid med EØF-Traktatens artikel 30 og artikel 22 i forordning nr. 805/68, for så vidt den kan modvirke import. Ordningen er også uforenelig med forordningen, hvis det forhold, at de faktiske leveringsomkostninger, som indgår i den maksimale fortjenstmargen, er højere end de ansatte omkostninger, i visse områder påvirker distributionen af de omhandlede produkter. Det bemærkes i øvrigt, at den nationale ordning, efter tidspunktet for de her omhandlede faktiske omstændigheder, er ændret for at give detailhandlerne mulighed for at dokumentere deres faktiske omkostninger.

15. For så vidt angår de af detailhandlerne betalte afgifter, som kun kan overvæltes på fortjenstmargenen, påhviler det den nationale ret at afgøre, om denne obligatoriske ordning sikrer den enkelte detailhandler en rimelig aflønning for hans indsats [8].

V — 16. Det af cour d'appel de Paris forelagte spørgsmål bør derfor besvares således:

1) EØF-Traktatens artikel 3, litra f), og artikel 85 er ikke til hinder for, at en medlemsstat fastsætter en maksimalpris for detailsalg af oksekød;

2) en national priskontrolordning, hvorefter detailhandlerne ved salg af oksekød skal overholde en pris, der ikke overstiger indkøbsprisen i engrosleddet med tillæg af et forudfastsat beløb til dækning af transportomkostningerne og af en fortjenstmargen på et bestemt beløb:

— er en foranstaltning med tilsvarende virkninger som kvantitative restriktioner, der er omfattet af forbuddet efter EØF-Traktatens artikel 30 og artikel 22 i forordning nr. 805/68 om den fælles markedsordning for oksekød, når

7 — Dom i ovennævnte sag 116/84, præmis 24.

8 — Dom i de ovennævnte forenede sager 95 og 96/79, præmis 10.

fortjenstmargenen blandt andet indeholder de faktiske importomkostninger, som detailhandlerne eventuelt har afholdt ud over det forudfastsatte beløb,

— er uforenelig med forordning nr. 805/68, når det forhold, at de faktiske leveringsomkostninger, som indgår i fortjenstmargenen, er højere end de ansatte omkostninger, i visse egne påvirker distributionen af produkter under den fælles markedsordning, og

— påvirker markedsordningen, når den tilladte maksimale fortjenstmargen som følge af, at der heri indgår visse afgifter, ikke længere kan sikre detailhandlerne en rimelig aflønning for deres indsats.